

Stručný obsah

Část I		
HISTORIE, FAKTA A INSTITUCE		27
<i>kapitola 1</i>	Historie evropské integrace	29
<i>kapitola 2</i>	Fakta, právo, instituce a rozpočet	61
<i>kapitola 3</i>	Rozhodovací procedury v EU	101
Část II		
MIKROEKONOMIE EKONOMICKÉ INTEGRACE		125
<i>kapitola 4</i>	Základní mikroekonomické nástroje	127
<i>kapitola 5</i>	Základy ekonomie preferenční liberalizace	143
<i>kapitola 6</i>	Velikost trhu a úspory z rozsahu	165
<i>kapitola 7</i>	Růstové efekty a integrace trhu výrobních faktorů	183
<i>kapitola 8</i>	Ekonomická integrace, trhy práce a migrace	199
Část III		
HOSPODÁŘSKÉ POLITIKY EU		223
<i>kapitola 9</i>	Společná zemědělská politika	225
<i>kapitola 10</i>	Efekt lokalizace, ekonomická geografie a regionální politika	251
<i>kapitola 11</i>	Politika na ochranu hospodářské soutěže EU a politika státní pomoci	279
<i>kapitola 12</i>	Obchodní politika EU	297
Část IV		
MĚNOVÁ INTEGRACE: HISTORIE A ZÁKLADNÍ MYŠLENKY		313
<i>kapitola 13</i>	Měnové dějiny Evropy	315
<i>kapitola 14</i>	Volba režimu měnového kurzu	331
<i>kapitola 15</i>	Evropský měnový systém	351
Část V		
MĚNOVÁ A FISKÁLNÍ POLITIKA V EU		365
<i>kapitola 16</i>	Optimální měnové oblasti	367
<i>kapitola 17</i>	Evropská měnová unie	395
<i>kapitola 18</i>	Fiskální politika a Pakt stability	419
<i>kapitola 19</i>	Euro a finanční trhy	441

Podrobný obsah

Předmluva k českému vydání	17	
Předmluva	18	
Předmluva k druhému vydání	21	
Průvodce knihou	22	
Zdroje pro výuku a samostudium	24	
O autorech	26	
Část I	HISTORIE, FAKTA A INSTITUCE	27
1	Historie evropské integrace	29
1.1	Rané poválečné období	31
1.1.1	Ovzduší pro radikální změnu	31
1.1.2	Nejdůležitější úkol a vlivné názory na jeho řešení	32
1.1.3	Vznik rozdělené Evropy: studená válka	33
1.1.4	První kroky: OEEC a EPU	34
1.1.5	Potřeba hlubší integrace	36
1.2	Dva způsoby evropské integrace: federalismus a mezivládní spolupráce	36
1.2.1	Dva rané extrémny: Rada Evropy a ESUO	37
1.2.2	Federalistická cesta: Římské smlouvy	38
1.2.3	Cesta mezivládní spolupráce: od OEEC k ESVO	40
1.2.4	Dva nepřekrývající se kruhy: společný trh a ESVO	40
1.3	Vývoj směrem k dvěma soustředným kruhům: dominový efekt – část I	40
1.3.1	První rozšíření a Evropské sdružení volného obchodu (EHS-ESVO)	41
1.4	Europesimismus	43
1.4.1	Politické otřesy	43
1.4.2	Neúspěch snah o měnovou integraci	44
1.4.3	Neúspěch snah o hlubší integraci obchodu	45
1.4.4	Světélka naděje	45
1.5	Hlubší cykly a dominový efekt II: program jednotného trhu a EHP	46
1.5.1	Program jednotného trhu: ES92	46
1.5.2	Evropský hospodářský prostor a čtvrté rozšíření	47
1.6	Postupné selhávání a dramatický kolaps komunistických režimů	48
1.6.1	Sjednocení Německa, Maastricht a euro	49
1.7	Sjednocování východní a západní Evropy	49
1.7.1	První kroky: Evropské dohody se zeměmi střední a východní Evropy	50
1.7.2	Od Kodaně ke Kodani: od vstupních kritérií v roce 1993 po členství v EU	50
1.8	Příprava na rozšíření: Amsterodamská smlouva a Smlouva z Nice	51
1.8.1	Amsterodamská smlouva: asanace Maastrichtu	51
1.8.2	Smlouva z Nice: nezdařený pokus o reformu evropských institucí	51
1.8.3	Rozšíření v roce 2004 a Smlouva o ústavě	52
1.9	Shrnutí	55
Kontrolní otázky	56	
Otázky k zamyšlení	57	
Rozšiřující četba, Užitečné webové stránky, Literatura	58	
Dodatek Chronologie od roku 1948 do roku 2005	59	

18.3	Principy	426
18.3.1	Teorie fiskálního federalismu	426
18.3.2	Princip subsidiarity	427
18.3.3	Implikace pro fiskální politiku	427
18.3.4	Koordinace fiskálních politik	428
18.3.5	Co to vše znamená pro fiskální politiku?	428
18.4	Pakt stability a růstu	429
18.4.1	Od konvergence k dosažení trvalé kázně	429
18.4.2	Pakt	429
18.4.3	Pakt a proticyklická fiskální politika: Jak velký je manévrovací prostor?	433
18.4.4	Limity Paktu	435
18.5	Shrnutí	436
	Kontrolní otázky	438
	Otázky k zamyšlení	439
	Rozšiřující četba, Užitečné webové stránky, Literatura	440
19	Euro a finanční trhy	441
19.1	Kapitálové trhy	443
19.1.1	Co to jsou finanční trhy a instituce	443
19.1.2	Jakou roli hrají finanční trhy	444
19.1.3	Charakteristika finančních trhů	446
19.2	Mikroekonomie integrace kapitálových trhů	446
19.2.1	Politika EU v oblasti integrace kapitálových trhů	446
19.2.2	Ekonomie mobility kapitálu: alokační efektivnost	447
19.2.3	Ekonomie mobility kapitálu: efekt diverzifikace	450
19.2.4	Vliv jednotné měny na finanční trhy	450
19.3	Finanční instituce a finanční trhy	451
19.3.1	Bankovní sektor	451
19.3.2	Trhy dluhopisů	453
19.3.3	Akciové trhy	455
19.3.4	Regulace a dohled	456
19.3.5	Transmisní kanály měnové politiky	458
19.4	Mezinárodní role eura	460
19.4.1	Prostředek směny: zúčtování obchodních transakcí	460
19.4.2	Zúčtovací jednotka: role zprostředkující měny na trzích cizích měn	461
19.4.3	Uchovatel hodnoty: trhy dluhopisů	461
19.4.4	Uchovatel hodnoty: mezinárodní měnové rezervy	463
19.4.5	Euro jako kotva	463
19.4.6	Paralelní měny	463
19.4.7	Má to smysl?	464
19.5	Shrnutí	465
	Kontrolní otázky	466
	Otázky k zamyšlení	467
	Rozšiřující četba, Užitečné webové stránky, Literatura	468
	Použité zkratky	471
	Rejstřík	475

2	Fakta, právo, instituce a rozpočet	61
2.1	Hospodářská integrace EU	63
2.1.1	Římská smlouva – pramen hospodářské integrace EU	63
2.1.2	Jak vytvořit jednotný hospodářský prostor	64
2.1.3	Případ opomenuté integrace: oblast sociální politiky	67
2.1.4	Jak se měří stupeň hospodářské integrace?	68
2.2	Organizační struktura EU: tři pilíře	69
2.2.1	Stále těsnější integrace? Plíživý přesun pravomocí	69
2.2.2	Maastricht a tři pilíře EU – pojistka proti přesouvání kompetencí	70
2.2.3	Dvě klíčové smlouvy: Smlouva o ES (TEC) a Smlouva o EU (TEU)	71
2.3	Právo EU	71
2.3.1	Prameny evropského práva	72
2.3.2	Právní systém: hlavní principy	72
2.4	Velká pětka	75
2.4.1	Rada Evropské unie	75
2.4.2	Evropská rada	76
2.4.3	Evropská komise	77
2.4.4	Evropský parlament	78
2.4.5	Evropský soudní dvůr	80
2.5	Legislativní proces	80
2.5.1	Rozšířená spolupráce	81
2.6	Užitečné základní údaje o státech EU	82
2.6.1	Obyvatelstvo a příjmy	82
2.6.2	Hospodářská síla evropských ekonomik	83
2.7	Rozpočet	83
2.7.1	Výdaje	84
2.7.2	Výdaje podle členských států	85
2.7.3	Příjmy	86
2.7.4	Čisté příspěvky podle členských států	88
2.7.5	Rozpočtový proces	89
2.8	Ústavní smlouva	90
2.8.1	Základní rysy	90
2.8.2	Struktura Ústavy	91
2.8.3	Institucionální změny	91
2.8.4	Legislativní proces	93
2.8.5	Evropské právo	93
2.8.6	Motivace a nejistota	93
2.9	Shrnutí	95
	Kontrolní otázky	97
	Otázky k zamýšlení	98
	Rozšiřující četba, Užitečné webové stránky, Literatura	99
3	Rozhodovací procedury v EU	100
3.1	Rozdělení pravomocí a subsidiarita: praxe EU a základní principy	102
3.1.1	Praxe EU	102
3.1.2	Subsidiarita	103
3.1.3	Tři pilíře	103
3.1.4	Reforma	104
3.2	Fiskální federalismus a dělba pravomocí mezi různé vládní úrovně	104
3.2.1	Výhody a nevýhody rozhodování na určité úrovni	104
3.2.2	Z teorie do praxe	109

3.3	Rozhodování v rámci EU	110
3.3.1	Hlasování kvalifikovanou většinou	110
3.3.2	Akceschopnost EU: efektivita rozhodovacího procesu	111
3.4	Rozdělení moci mezi členskými státy EU	113
3.4.1	Podíl na počtu hlasů jako měřítko moci	114
3.4.2	Nedostatky měřítka založeného na počtu hlasů	116
3.4.3	Síla zlomit vítězíci koalici: normalizovaný Banzhafův index	117
3.4.4	Přesuny moci: od hlasovacích pravidel z Nice k Ústavní smlouvě	117
3.5	Legitimita rozhodování v EU	119
3.5.1	Úvahy o legitimitě v demokratickém režimu	119
3.6	Shrnutí	120
	Kontrolní otázky	122
	Otázky k zamyšlení	123
	Rozšiřující četba, Užitečné webové stránky, Literatura	124
Část II	MIKROEKONOMIE EKONOMICKÉ INTEGRACE	125
4	Základní mikroekonomické nástroje	127
4.1	Výchozí poznatky I: grafy nabídky a poptávky	128
4.1.1	Křivka poptávky a mezní užitek	128
4.1.2	Křivka nabídky a mezní náklady	129
4.1.3	Analýza blahobytu: spotřebitelský přebytek a přebytek výrobce	129
4.2	Výchozí poznatky II: úvod do analýzy nabídky a poptávky v otevřené ekonomice	130
4.2.1	Křivka poptávky po dovozu	130
4.2.2	Křivka nabídky dovozu	131
4.2.3	Základní pracovní graf: MD-MS	132
4.3	Analýza doložky nejvyšších výhod (MFN)	132
4.3.1	Cenové a množství dopady cel	133
4.3.2	Dopady cla na blahobyt	134
4.3.3	Clo jako způsob zdanění cizinců	135
4.3.4	Dopady na globální blahobyt a jejich odezva	136
4.4	Typy protekcionizmu: ekonomická klasifikace	136
4.4.1	DCR bariéry	136
4.4.2	FCR bariéry	137
4.4.3	Frikční bariéry	137
4.5	Shrnutí	139
	Kontrolní otázky	140
	Otázky k zamyšlení	141
	Rozšiřující četba, Užitečné webové stránky, Literatura	142
5	Základy ekonomie preferenční liberalizace	143
5.1	Analýza jednostranné diskriminační liberalizace	145
5.1.1	Graf PTA	146
5.1.2	Dopady diskriminační liberalizace na ceny a množství	146
5.1.3	Dopady na blahobyt	148
5.1.4	Intuitivní přístup k Vinerově ambivalentnosti: vytváření obchodu a podvrácení obchodu	150
5.2	Analýza celní unie	150
5.2.1	Dopady na ceny a množství	152
5.2.2	Dopady na blahobyt	152
5.2.3	Frikční bariéry: Program vybudování jednotného trhu 1992	153

5.3	Celní unie versus dohody o volném obchodu	154
5.3.1	Zastavení celních podvodů: „arbitráže“ a „pravidla země původu“	154
5.3.2	Politická integrace a celní unie	155
5.4	Pravidla WTO	155
5.5	Empirické studie	156
5.6	Shrnutí	157
	Kontrolní otázky	159
	Otázky k zamyšlení	160
	Rozšiřující četba, Užitečné webové stránky, Literatura	161
Dodatek	Diskriminační liberalizace: Případ malé země	162
6	Velikost trhu a úspory z rozsahu	165
6.1	Liberalizace, sjednocování trhů a restrukturalizace průmyslových odvětví: logika a fakta	167
6.1.1	Základní fakta	168
6.2	Úvod do teorie: monopolní, duopolní a oligopolní tržní struktura	169
6.2.1	Duopolní tržní struktura a reziduální poptávková křivka	171
6.2.2	Oligopol: Cournotova-Nashova rovnováha s více firmami	172
6.3	Model BE-COMP v uzavřené ekonomice	173
6.3.1	Křivka COMP	173
6.3.2	Křivka BE	173
6.3.3	Rovnovážná cena, rozsah výroby a velikost firem	176
6.4	Důsledky liberalizace EU	176
6.4.1	Příklad úplné liberalizace	176
6.4.2	Tempo liberalizace	178
6.4.3	Závěry empirických studií	179
6.5	Shrnutí	179
	Kontrolní otázky	180
	Otázky k zamyšlení	181
	Rozšiřující četba, Užitečné webové stránky, Literatura	182
7	Růstové efekty a integrace trhu výrobních faktorů	183
7.1	Metoda růstu a fakta	184
7.1.1	Metoda růstu: střednědobé a dlouhodobé efekty	184
7.1.2	Poválečný hospodářský růst v Evropě: poznatky	185
7.1.3	Souvisí spolu hospodářský růst a evropská integrace?	186
7.2	Střednědobé růstové efekty: vyvolaná tvorba kapitálu se Solowovou analýzou	188
7.2.1	Solowovo schéma	189
7.2.2	Liberalizace, alokační efekty a střednědobá růstová prémie	191
7.2.3	Další střednědobé růstové efekty: změny míry investic	192
7.2.4	Poznatky „chudé čtyřky“	192
7.3	Dlouhodobé růstové efekty: rychlejší tvorba a absorpce znalostního kapitálu	194
7.3.1	Upravené Solowovo schéma s dlouhodobým hospodářským růstem	195
7.4	Shrnutí	196
	Kontrolní otázky	197
	Otázky k zamyšlení	197
	Rozšiřující četba, Užitečné webové stránky, Literatura	198

8	Ekonomická integrace, trhy práce a migrace	199
8.1	Evropské trhy práce: stručný přehled	200
8.2	Mikroekonomie rigidit trhu práce	201
8.2.1	Nejjednodušší rámec	201
8.2.2	Ekonomická selhání trhu	204
8.2.3	Sociální imperativy	204
8.2.4	Instituce trhu práce: dopady kolektivního vyjednávání	205
8.3	Dopady integrace	206
8.3.1	Výzva v podobě ekonomické integrace	206
8.3.2	Ekonomie „sociálního dumpingu“	206
8.3.3	Vliv jednotného vnitřního trhu	209
8.3.4	Vliv měnové unie: čtyři kanály	209
8.4	Migrace	212
8.4.1	Fakta	213
8.4.2	Mikroekonomie integrace trhu práce	215
8.4.3	Nezaměstnanost	216
8.5	Shrnutí	218
	Kontrolní otázky	220
	Otázky k zamýšlení	221
	Rozšiřující četba, Užitečné webové stránky, Literatura	222

Část III HOSPODÁŘSKÉ POLITIKY EU .....

9	Společná zemědělská politika	225
9.1	Minulost: podpora domácích cen	227
9.1.1	Základní schéma cenového minima pro čistého dovozce	227
9.1.2	Velikost farmy, efektivita a rozdělení přínosů mezi zemědělci	230
9.1.3	Dopady příjmové nerovnosti na spotřebitele a „regresivní zdanění“	231
9.2	Problémy SZP	232
9.2.1	Otázka nabídky	233
9.2.2	Hory obilí, cukru a hovězího: problém se skladováním	234
9.2.3	Dumping a mezinárodní protesty	235
9.2.4	Rozpočtové potíže	235
9.2.5	Problém zemědělských příjmů	236
9.2.6	Industrializace zemědělské činnosti: znečištění, podmínky chovu zvířat a nostalgie	237
9.3	Reformy	239
9.3.1	Ad hoc snahy o kontrolu nabídky bez snížení cenového minima	240
9.3.2	MacSharryho reformy	240
9.3.3	Další reformy	241
9.4	Hodnocení současné SZP	242
9.4.1	Zemědělské příjmy a nespravedlnost podpory SZP	242
9.4.2	Vliv životního prostředí, blahobyt zvířat a rodinné farmy	243
9.4.3	Potíže s nadbytkem zmírněny	243
9.5	Budoucí výzvy	245
9.5.1	Rozšíření	246
9.5.2	Ministerské jednání v Dauhå	246
9.6	Shrnutí	247
	Kontrolní otázky	248
	Otázky k zamýšlení	249
	Rozšiřující četba, Užitečné webové stránky, Literatura	250

10	Efekt lokalizace, ekonomická geografie a regionální politika	251
10.1	Ekonomická geografie Evropy: fakta	253
10.1.1	Geografické rozložení nerovnosti v příjmech	254
10.1.2	Integrace a specializace ve výrobě	255
10.1.3	Shrnutí faktů	255
10.2	Teoretická část 1: Komparativní výhoda	256
10.2.1	Komparativní výhoda a specializace	256
10.3	Teoretická část 2: Aglomerace a nová ekonomická geografie	257
10.3.1	Obecně o aglomeračních a disperzních silách	258
10.3.2	Efekty lokalizace v rámci evropské integrace	259
10.4	Teoretická část 3: Složení mozaiky	261
10.4.1	Regionální nezaměstnanost	262
10.4.2	Perifernost a reálná geografie	262
10.5	Regionální politika EU	263
10.5.1	Politika a rozdělování výdajů na regionální politiku EU	264
10.5.2	Nástroje, cíle a řídicí principy	264
10.5.3	Politické rozmístění	267
10.5.4	Vliv východního rozšíření	268
10.6	Empirické poznatky	268
10.7	Shrnutí	269
Kontrolní otázky	270	
Otázky k zamýšlení	270	
Rozšiřující četba, Užitečné webové stránky, Literatura	271	
Dodatek	Formálnější vysvětlení ekonomie aglomerace	272
11	Politika na ochranu hospodářské soutěže EU a politika státní pomoci ...	279
11.1	Ekonomie protikonkurenčního chování a státní pomoci	280
11.1.1	Povolení tajné dohody v modelu BE-COMP	280
11.1.2	Horizontální omezení konkurence: kartely a rozdělení trhů	283
11.1.3	Kontrola fúzí	286
11.1.4	Veřejná podpora	287
11.2	Politika na ochranu hospodářské soutěže v EU	289
11.2.1	Instituce: pravomoc Evropské komise	289
11.2.2	Právo EU v oblasti protikonkurenčního chování	290
11.2.3	Regulace fúzí	291
11.2.4	Politiky veřejné podpory v EU	292
11.3	Shrnutí	294
Kontrolní otázky	295	
Otázky k zamýšlení	295	
Rozšiřující četba, Užitečné webové stránky, Literatura	296	
12	Obchodní politika EU	297
12.1	Struktura obchodu: podstata	298
12.1.1	Rozdíly mezi členskými zeměmi	300
12.1.2	Složení zahraničního obchodu EU	300
12.2	Instituce EU v oblasti obchodní politiky	302
12.2.1	Obchod se zbožím	302
12.2.2	Nad rámec celních tarifů	303
12.2.3	Opatření proti dumpingu a subvencím	303

12.3	Zahraňičněobchodní politika EU	304
12.3.1	Evropská středomořská obchodní zóna	304
12.3.2	Preferenční ujednání s bývalými koloniemi	306
12.3.3	Zvýhodnění chudých zemí: všeobecný systém preferencí	307
12.3.4	Neregionální dohody o volném obchodu	308
12.3.5	Společný celní tarif EU	308
12.4	Shrnutí	310
	Kontrolní otázky	311
	Otázky k zamyšlení	311
	Rozšiřující četba, Užitečné webové stránky, Literatura	312
Část IV	MĚNOVÁ INTEGRACE: HISTORIE A ZÁKLADNÍ MYŠLENKY	313
13	Měnové dějiny Evropy	315
13.1	Kovové peníze	317
13.1.1	Svět jako měnová unie	317
13.1.2	První dvě evropské měnové unie	317
13.2	Zlatý standard	318
13.2.1	Vztah mezi penězi a platební bilancí: obchodní toky	318
13.2.2	Vztah mezi penězi a platební bilancí: finanční toky	319
13.2.3	Automatické vyrovnávání platební bilance: teorie a praxe	319
13.2.4	Ponaučení ze zlatého standardu	320
13.3	Nešťastné meziválečné období	320
13.3.1	Dědictví 1. světové války: od veřejných dluhů k inflaci	320
13.3.2	Návrat ke zlatu: tři případové studie	320
13.3.3	Zkušenosti z uspořádání měnových kurzů	322
13.4	Poválečná léta: strach z minulosti	322
13.4.1	Rozjezd Evropy po válce	322
13.4.2	Brettonwoodský systém jako lék na meziválečný debakl	323
13.5	Situace po Brettonwoodském systému: Evropa je sama	323
13.5.1	Kolaps Brettonwoodského systému, strach z velké inflace a Had	323
13.5.2	Evropský měnový systém	324
13.5.3	Cesta do a z Maastrichtu	326
13.6	Historické zkušenosti	327
13.7	Shrnutí	328
	Kontrolní otázky	329
	Otázky k zamyšlení	329
	Rozšiřující četba, Užitečné webové stránky, Literatura	330
14	Volba režimu měnového kurzu	331
14.1	Měnový kurz a měnová politika	332
14.1.1	Dlouhé období 1: neutralita peněz	332
14.1.2	Dlouhé období 2: parita kupní síly	333
14.1.3	Krátké období	336
14.1.4	Vliv režimu měnového kurzu na účinnost fiskální politiky	337
14.1.5	Přehled a důsledky pro měnovou integraci	338
14.2	Škála režimů měnových kurzů	338
14.2.1	Kdy je režim měnového kurzu důležitý?	339
14.2.2	Jaké jsou možnosti?	339

14.3	Volby	342
14.3.1	Čím se řídí volba režimu měnového kurzu?	342
14.3.2	Zafixovat, nebo ponechat plavat?	343
14.3.3	Dvě krajní řešení	345
14.3.4	Regionální dohoda	345
14.4	Shrnutí	345
	Kontrolní otázky	347
	Otázky k zamyšlení	348
	Rozšiřující četba, Užitečné webové stránky, Literatura	349
15	Evropský měnový systém	351
15.1	Uspořádání EMS	352
15.1.1	Paritní mřížka ERM	352
15.1.2	Vzájemná podpora	352
15.1.3	Společné řízení nového nastavení měnových kurzů	353
15.1.4	ECU	353
15.1.5	Hodnocení: pružné a soudržné uspořádání	354
15.2	EMS 1: od rozdílnosti ke sblížování a výbuch	354
15.2.1	První verze EMS: nesmiřitelnost názorů (1979–85)	355
15.2.2	Druhá verze EMS: směrem k velké zóně německé marky (1986–92)	355
15.2.3	Krize v letech 1992–93	356
15.2.4	Zkušenosti	358
15.3	Znovusestavení EMS	358
15.3.1	Mírnější ERM	358
15.3.2	EMS 2	358
15.3.3	Další vlna	359
15.4	Shrnutí	361
	Kontrolní otázky	362
	Otázky k zamyšlení	362
	Rozšiřující četba, Užitečné webové stránky, Literatura	363
Část V	MĚNOVÁ A FISKÁLNÍ POLITIKA V EU	365
16	Optimální měnové oblasti	367
16.1	Otázka, problém a odpověď	369
16.1.1	Proč je žádoucí velká měnová oblast?	369
16.1.2	Náhled: nepříznivé hospodářské šoky	371
16.1.3	Asymetrické hospodářské šoky	372
16.1.4	Symetrické hospodářské šoky s asymetrickými dopady	373
16.2	Kritéria optimální měnové oblasti	373
16.2.1	Mobilita pracovní síly (Mundell)	374
16.2.2	Diverzifikace výroby (Kenen)	375
16.2.3	Otevřenost ekonomiky (McKinnon)	376
16.2.4	Fiskální transfery	376
16.2.5	Jednotné priority	377
16.2.6	Solidarita versus nacionalismus	377
16.3	Je Evropa optimální měnovou oblastí?	377
16.3.1	Asymetrické hospodářské šoky	378
16.3.2	Otevřenost	380
16.3.3	Diverzifikace a rozdílnost obchodu	381
16.3.4	Mobilita pracovní síly	382

16.3.5	Fiskální transfery	384
16.3.6	Jednotné priority	384
16.3.7	Solidarita versus nacionalismus	384
16.3.8	Je Evropa optimální měnovou oblastí?	385
16.4	Stane se Evropa optimální měnovou oblastí?	385
16.4.1	Vliv měnové unie na obchod	386
16.4.2	Vliv obchodu na specializaci	386
16.4.3	Vliv měnové unie na trhy práce	387
16.4.4	Fiskální transfery	388
16.4.5	Nad rámec kritérií OCA: politika	388
16.5	Shrnutí	389
	Kontrolní otázky	391
	Otázky k zamýšlení	392
	Rozšiřující četba, Další literatura, Užitečné webové stránky, Literatura	393
17	Evropská měnová unie	395
17.1	Maastrichtská smlouva	397
17.1.1	Hlavní prvky	397
17.1.2	Konvergenční kritéria	397
17.1.3	Dvourychlostní Evropa	400
17.2	Eurosystem	401
17.2.1	N zemí, N+1 centrálních bank	401
17.2.2	Systém	401
17.3	Cíle, nástroje a strategie	403
17.3.1	Cíle	403
17.3.2	Nástroje	404
17.3.3	Strategie	406
17.4	Nezávislost a odpovědnost	406
17.4.1	Nezávislost	407
17.4.2	Odpovědnost	407
17.5	První roky fungování	408
17.5.1	Inflace a hospodářský růst	408
17.5.2	Měnový kurz	409
17.5.3	Jedna měna, jedna měnová politika	410
17.5.4	Rozšíření	413
17.6	Shrnutí	414
	Kontrolní otázky	416
	Otázky k zamýšlení	417
	Rozšiřující četba, Užitečné webové stránky, Literatura	418
18	Fiskální politika a Pakt stability	419
18.1	Fiskální politika v měnové unii	421
18.1.1	Čím dál tím důležitější nástroj?	421
18.1.2	Půjčování místo transferů	422
18.1.3	Vestavěné stabilizátory a opatření diskréční politiky	422
18.2	Externality fiskální politiky	423
18.2.1	Přelévací efekty a koordinace	423
18.2.2	Efekt přelévání cyklických příjmů	424
18.2.3	Efekt přelévání nákladů vyvolaných zadlužením	424
18.2.4	Nadměrné deficity a doložka neposkytování pomoci (no-bailout)	424
18.2.5	Kolektivní disciplína	425